

dr. Áder János köztársasági elnök úr részére

Budapest

Tisztelt Elnök Úr!

Az Országgyűlés 2014. június 10-én fogadta el a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény, a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásáról szóló 2010. évi L. törvény, valamint a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény módosításáról szóló, T/146. számú törvényjavaslatot. Álláspontom szerint az alábbiakban kifejtettek szerint a törvény komoly alkotmányossági aggályokat vet fel.

1. A törvény négy hónappal a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek 2014. évi általános választását megelőzően alapvetően átalakítja a fővárosi közgyűlés választására vonatkozó szabályokat, ezzel közvetetten a fővárosi kerületi polgármesterek megválasztásának kereteit is megváltoztatja.

A 22/2005. (VI. 17.) AB határozat szerint a választási törvények esetében „alkotmányossági szempontból rendkívül aggályos, ha a választásokat közvetlenül megelőző időszakban kerül sor a törvénymódosításra.” Ennek megfelelően álláspontom szerint az elfogadott törvény hatályba léptető, 31. §-a ellentétes az Alaptörvény XXIII. cikk (1) bekezdésében elismert választójog intézményvédelmi oldalával, valamint az Alaptörvény 31. cikk (1) bekezdésével.

2. A törvény 2. §-a úgy módosítja a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásáról szóló 2010. évi L. törvény (a továbbiakban: Övt.) 9. §-át, hogy a fővárosi közgyűlésnek a huszonhárom kerületi polgármester automatikusan tagja, a törvény 13. §-a pedig a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény módosításával úgy rendelkezik, hogy a kerületi polgármesteri megbízatás megszűnésével a fővárosi közgyűlési képviselői megbízatás is megszűnik. Ez a két szabály együttesen nem értelmezhető másként, mint hogy a kerületi polgármester automatikusan, külön választás nélkül a fővárosi közgyűlés tagjává válik.

Az Alaptörvény 35. cikk (1) bekezdése szerint a helyi önkormányzati képviselőket a választópolgárok közvetlenül választják. Hasonló rendelkezést tartalmaz az 1997. évi XV. törvénnyel kihirdetett, a Helyi Önkormányzatok Európai Chartájáról szóló, 1985. október 15-én, Strasbourgban kelt egyezmény 3. cikk (2) bekezdése is.

Álláspontom szerint nem felel meg a közvetlen választás alaptörvényi követelményének, illetve az arra vállalt nemzetközi kötelezettségnek, hogy a fővárosi választók nem választják közvetlenül a fővárosi közgyűlés tagjait, sőt, ilyen választásra egyáltalán nem kerül sor, mert a közgyűlési tagjai

mind közvetett módon, a kerületi polgármesterek választásán leadott szavazatok eredményeként jutnak fővárosi közgyűlési mandátumhoz.

3. A törvény 8. §-a az Övjt. 17. §-át úgy módosítja, hogy a vesztes kerületi polgármester-jelöltekre leadott szavazatokat az adott kerület választópolgárainak számával súlyozottan kell a kompenzációs listán figyelembe venni.

Az egyes kerületekben élő választópolgárok száma jelentős eltérést mutat: az Európai Parlament magyar tagjainak 2014. évi választásán az I. kerületben a névjegyzékben 20,949 választópolgár, az V. kerületben a névjegyzékben 20,621 választópolgár, míg a III. kerületben a névjegyzékben 100,592 választópolgár, illetve a XI. kerületben 107,476 választópolgár szerepelt. Mindez arra vezet, hogy a III. kerületben vesztes polgármester-jelöltre leadott 1000 szavazat 4878 kompenzációs listára kerülő töredékszavazatot eredményez, míg az V. kerületben a vesztes jelöltre leadott 1000 szavazat 1000 töredékszavazatnak számít – annak ellenére, hogy az mindkét esetben 1000-1000 választópolgár akaratát jeleníti meg.

Mindez álláspontom szerint a választójog egyenlőségének alkotmányos indok nélküli korlátozását jelenti, ami az Alapörvény XXIII. cikk (1) bekezdésére tekintettel az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésének, továbbá az Alaptörvény 35. cikk (1) bekezdésének, valamint az 1997. évi XV. törvénnyel kihirdetett, a Helyi Önkormányzatok Európai Chartájáról szóló, 1985. október 15-én, Strasbourgban kelt egyezmény 3. cikk (2) bekezdésének sérelmére vezet.

4. A törvény 21. §-a úgy egészíti ki a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény 2. §-át, hogy a választópolgár az ajánlóíveken szereplő személyes adatairól csak a jelölt, illetve a lista nyilvántartásba vételének jogerőre emelkedéséig kaphat tájékoztatást. Álláspontom szerint ez a rendelkezés alkotmányos indok nélkül korlátozza a személyes adatok védelméhez való, az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdésében elismert alapvető jogot, mivel semmi kényszerítő ok nincsen arra, hogy a választási iroda által kezelt ezen személyes adatokról a későbbiekben is kaphasson a választópolgár tájékoztatást.

Mindezek alapján kérem, hogy Elnök Úr a kihirdetésre megküldött törvényt ne írja alá, hanem azt küldje meg az Alaptörvénnyel való összhangja vizsgálatára az Alkotmánybíróságnak.

Budapest, 2014. június 12.

Tisztelettel,

Karácsony Gergely,
az Együtt-PM szakpolitikusa